

Sygn. akt VIII C 299/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego – (...) w W.

przeciwko A. P.

o zapłatę 1.448,16 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 299/18

UZASADNIENIE

W dniu 20 listopada 2017 roku powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty – (...) w W., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanemu A. P. powództwo o zasądzenie kwoty 1.448,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podniósł, że wierzytelność dochodzona pozwem wynika z braku zapłaty przez pozwanego należności wynikającej z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej w dniu 28 marca 2013 roku. Powód nabył wierzytelność wobec pozwanego na podstawie umowy cesji z dnia 3 marca 2017 roku. Na wartość przedmiotu sporu w łącznej wysokości 1.448,16 zł składają się należności wynikające z faktur i not obciążeniowych oraz odsetek naliczonych na dzień poprzedzający wniesienie pozwu, w tym:

- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 maja 2014 roku,
- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 czerwca 2014 roku,
- opłata za dekodery 5 zł z faktury wymagalnej 28 lipca 2014 roku,
- opłata za dekodery 2,90 zł z faktury wymagalnej 28 sierpnia 2014 roku,

- opłata za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłata za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłata za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłata za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłata za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłata za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłata za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłata za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłata za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- kwota 340 zł z noty obciążeniowej nr (...) wymagalnej 3 lipca 2016 roku,
- kwota 310,29 zł z noty obciążeniowej nr (...) wymagalnej 6 października 2014 roku,
- kwota 340 zł z noty obciążeniowej nr (...) wymagalnej 3 lipca 2016 roku.

Pomimo zawiadomienia o cesji i wezwania do zapłaty pozwany nie zapłacił kwoty dochodzonej pozwem. **(pozew k. 6-9)**

W dniu 25 stycznia 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 12212/17).

Nakaz ten pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i podnosząc zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 58, sprzeciw k. 61-62)**

W toku dalszego postępowania stanowiska procesowe stron nie uległy zmianie. W odpowiedzi na sprzeciw powód zakwestionował przedawnienie dochodzonego roszczenia, powołując się na 3-letni termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju i wskazując, że roszczenia wymagalne 3 lipca 2016 roku przedawniłyby się najwcześniej w lipca 2019 roku, gdyby powód nie wytoczył powództwa 20 listopada 2017 roku. Na rozprawie w dniu 7 listopada 2018 roku pełnomocnik powoda oraz pozwany nie stawili się. **(pismo procesowe powoda k. 67-68, protokół rozprawy k. 73)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 marca 2013 roku pozwany A. P. zawarł z pierwotnym wierzycielem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę abonencką nr (...) o świadczenie pakietu usług polegającego na dostarczaniu programów telewizyjnych. Stosownie do postanowień umowy pierwotny wierzyciel zobowiązał się świadczyć wybrane przez pozwanego usługi w ramach Pakietu F. M. HD (pakiet podstawowy), Pakietu (...) i Pakietu (...) (pakietów dodatkowych), zaś pozwany obowiązany był do terminowego uiszczania opłat w okresach rozliczeniowych. Umowa została zawarta na okres podstawowy 15 miesięcy, a ulga udzielona pozwanemu wyniosła 1.500 zł. Suma miesięcznych opłat obciążających pozwanego wynosiła 74,90 zł, w tym 5 zł z tytułu udostępnienia dekodera (pozwany otrzymał dekodery HD 3000).

Zgodnie z postanowieniami regulaminu, opłaty abonamentowe podlegały uiszczeniu z góry, z częstotliwością odpowiadającą okresom rozliczeniowym, rozpoczynającym się z dniem zawarcia umowy, chyba, że co innego wynika z umowy, regulaminu, bądź warunków promocji. Termin płatności opłaty abonamentowej upływał w pierwszym dniu

okresu rozliczeniowego, chyba, że umowa, bądź warunki promocji stanowiły inaczej. Na pisemne żądanie abonenta operator wystawiał fakturę VAT. W regulaminie wskazano ponadto, że w przypadku rozwiązania bądź wygaśnięcia umowy abonent jest zobowiązany do zwrotu na własny koszt i ryzyko udostępnionego mu urządzenia dekodującego i karty w terminie 30 dni od rozwiązania/wygaśnięcia umowy. Uchybienie powyższemu obowiązkowi uprawniało operatora do naliczenia kary umownej w wysokości określonej w cenniku.

Pierwotny wierzyciel mógł zawiesić świadczenie w całości bądź w części usług albo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym m.in. jeżeli abonent opóźniał się z zapłatą całości lub części opłaty za aktywację, opłaty abonamentowej lub dowolnej innej opłaty okresowej lub opłaty niebędącej opłatą okresową, przewidzianej umową, promocyjnymi warunkami umowy, regulaminem lub cennikiem, o co najmniej 14 dni. **(kserokopia umowy wraz z promocyjnymi warunkami umowy i załącznikami k. 48-51, okoliczności bezsporne)**

Pozwany nie uregulował na rzecz pierwotnego wierzyciela następujących należności:

- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 maja 2014 roku,
- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 czerwca 2014 roku,
- opłaty za dekoder 5 zł z faktury wymagalnej 28 lipca 2014 roku,
- opłaty za dekoder 2,90 zł z faktury wymagalnej 28 sierpnia 2014 roku,
- opłaty za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłaty za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłaty za Pakiet F. M. HD 49,90 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłaty za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłaty za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłaty za Pakiet (...) 10 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku,
- opłaty za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 lutego 2014 roku,
- opłaty za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 marca 2014 roku,
- opłaty za Pakiet SP HD 10 zł z faktury wymagalnej 28 kwietnia 2014 roku. **(okoliczności bezsporne)**

W dniu 15 września 2014 roku pierwotny wierzyciel wystawił na pozwanego notę obciążeniową nr (...) na kwotę 310,29 zł z tytułu kary za rozwiązanie umowy w okresie podstawowym (...), określając termin jej płatności na 6 października 2014 roku.

W dniu 19 czerwca 2016 roku pierwotny wierzyciel wystawił na pozwanego notę obciążeniową nr (...) na kwotę 340 zł tytułem „obciążenie – brak zwrotu sprzętu (...)”, określając termin jej płatności na 3 lipca 2016 roku oraz notę obciążeniową nr (...) na kwotę 340 zł tytułem „obciążenie – brak zwrotu sprzętu (...) - (...)”, określając termin jej płatności na 3 lipca 2016 roku. **(kopie not obciążeniowych k. 46-47)**

W dniu 3 marca 2017 roku (...) Spółka Akcyjna w W. zawarła z powodem umowę o przelew wierzytelności m.in. wobec dłużnika A. P.. W wyciągu z listy dłużników, stanowiącym załącznik do umowy cesji wskazano, że wysokość zobowiązania dłużnika wynosi 1.232,89 zł. **(kserokopia umowy przelewu wierzytelności z załącznikami k. 23-43, kserokopia zawiadomienia k. 44, kserokopia wezwania do zapłaty k. 45-45v, okoliczności bezsporne)**

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem. **(okoliczności bezsporne)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, skuteczne podniesienie przedmiotowego zarzutu jest bowiem wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uzasadnienie uchwały pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, OSNC 2006/7-8/114 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się w pełni zasadny. Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku „o zmianie ustawy- Kodeks cywilny - Dz. U. Nr 55, poz. 321) do dnia 8 lipca 2018 roku Sąd badał zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli został zgłoszony przez stronę. Począwszy od dnia 9 lipca 2018 roku Sąd jest ponownie zobligowany badać z urzędu, czy roszczenie będące przedmiotem procesu nie jest przedawnione. W niniejszej sprawie zarzut przedawnienia został jednak podniesiony przez pozwanego. Przepis art. 117 § 1 k.c. stanowi z kolei, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Roszczenie dochodzone niniejszym powództwem bez wątpienia jest roszczeniem majątkowym, a zgodnie z ogólną zasadą przewidzianą przez art. 118 k.c., termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Jednocześnie w sprawie nie ma zastosowania zdanie drugie w/w przepisu wg brzmienia na datę wydania wyroku, w myśl którego, koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Wskazać bowiem należy, że zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, którą to ustawą zmieniono przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące instytucji przedawnienia, w tym art. 118 k.c., do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1 (tj. ustawy Kodeks cywilny), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Skoro zatem roszczenie dochodzone przez powoda w myśl dotychczasowych przepisów w dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy nowelizacyjnej było już przedawnione (o czym będzie mowa niżej), zastosowanie znajdowały właśnie te przepisy dotychczasowe. Przytoczyć należy również art. 5 ust. 2 zdanie 2 ustawy nowelizującej, który stanowi, jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej (aniżeli na gruncie nowych przepisów) to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W myśl art. 120 § 1 k.c. bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2014 roku (III CSK 36/14, OSNC 2016/1/5),

ogólną regułą obowiązującą w zakresie przedawnienia roszczeń jest zasada, że początek biegu przedawnienia jest niezależny od świadomości wierzyciela, co do przysługującego mu roszczenia. W tym zakresie rozstrzyga zatem tylko obiektywnie ustalony najwcześniejszy możliwy termin wezwania dłużnika przez wierzyciela do wykonania zobowiązania. W orzecznictwie wskazuje się ponadto, że przepisy o przedawnieniu mają charakter stabilizujący stosunki prawne i gwarantują ich pewność. Ponieważ mają przy tym charakter *ius cogens*, przeto ich wykładnia powinna zmierzać do eliminowania czynnika subiektywnego oraz do skracania, a nie wydłużania czasu w wypadkach wątpliwych. Wierzyciel - samodzielnie i swobodnie decydując o wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia - mógłby wydłużyć okres przedawnienia. Aby temu zapobiec, ustawodawca zdecydował się na swoiste „wymuszenie” rozpoczęcia biegu przedawnienia, termin przedawnienia każe bowiem liczyć od momentu, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika w najwcześniejszym możliwym terminie (por. m.in. wyrok SA w Białymstoku z dnia 12 marca 2014 roku, I ACa 814/13, L.; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 8 marca 2012 roku, I ACa 154/12, L.).

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerywania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Na gruncie niniejszej sprawy, data najpóźniej wymagalnego roszczenia z tytułu opłat abonamentowych przypadła na dzień 28 kwietnia 2014 roku (zarówno z tytułu opłaty za pakiet podstawowy F. M. HD, jak i z tytułu opłat za pakiety dodatkowe (...) i (...)), zaś z tytułu opłaty za dekodery – na dzień 28 lipca 2014 roku. Z kolei kara umowna z tytułu „rozwiązania umowy w okresie podstawowym” podlegała zapłacie do dnia 6 października 2014 roku. W konsekwencji należy uznać, że w dniu wytoczenia powództwa (20 listopada 2017 roku) należności, o których mowa wyżej, jak też odsetki od tych należności, były przedawnione.

W odniesieniu do dwóch kar umownych po 340 zł każda, naliczonych z tytułu „braku zwrotu sprzętu (...)” oraz „braku zwrotu sprzętu (...) - (...)”, wskazać natomiast należy, że wprawdzie zostały one nałożone na pozwanego notami obciążeniowymi z dnia 19 czerwca 2016 roku, zaś termin ich zapłaty oznaczono na dzień 3 lipca 2016 roku, to jednocześnie bezspornym było, że w razie rozwiązania umowy sprzęt winien być zwrócony w terminie 30 dni od daty rozwiązania umowy, pod rygorem obciążenia karą umowną. W konsekwencji, w świetle poczynionych wyżej rozważań, za oczywisty należy uznać wniosek, że pozwany miał prawo oczekiwać, że pierwotny wierzyciel wystawi notę obciążeniową za brak zwrotu sprzętu niezwłocznie po upływie w/w terminu, a więc najpóźniej we wrześniu bądź październiku 2014 roku, skoro 15 września 2014 roku została wystawiona nota obciążeniowa za rozwiązanie umowy w okresie podstawowym, a jeżeli nota ta miałaby być zasadna, to w dacie jej wystawienia umowa musiała być już rozwiązana i w ciągu 30 dni od jej rozwiązania sprzęt podlegać winien zwrotowi (umowa musiała być rozwiązana najpóźniej z dniem 14 września 2014 roku, zatem sprzęt musiał podlegać zwrotowi najpóźniej do 14 października 2014 roku i jeszcze w październiku 2014 roku możliwe było wystawienie not obciążeniowych za brak zwrotu sprzętu, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie). Brak było bowiem racjonalnych przesłanek do tego, aby pierwotny wierzyciel zwlekał z wystawieniem omawianych not przez okres ponad 20 miesięcy od upływu terminu przewidzianego na zwrot dekodera. Powyższe implikuje konstatację, iż także roszczenia powoda o zapłatę dwóch kwot po 340 zł każda w dacie wytoczenia powództwa były już przedawnione, albowiem termin wymagalności tych roszczeń nastąpił wcześniej, aniżeli wynikało to z wystawionych przez pierwotnego wierzyciela not nr NO/132730643/16/06/01 i NO/132730643/16/06/02.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu nie doszło do zrzeczenia się zarzutu przedawnienia przez pozwanego, bieg przedawnienia nie uległ również przerwaniu.

Zarówno orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak i doktryna, dopuszczają możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu

przedawnienia, jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia, jako naruszającego zasady współżycia społecznego, pozwanego nie może bowiem obciążać zaniedbanie powoda w dochodzeniu świadczenia. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współżycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo w całości.